A Pécsi Ítélőtábla, mint másodfokú bíróság
Bf.I.22/2011/8. szám

A Magyar Köztársaság nevében!

A Pécsi Ítélőtábla Pécsett, a 2011. évi április hó 5. napján megtartott nyilvános ülésen meghozta a következő

v é g z é s t :

A másodfokú bíróság a hivatali visszaélés bűntette miatt a **vádlott** ellen indult büntetőügyben a Baranya Megyei Bíróság 7.B.150/2010/13. számú ítéletét helybenhagyja.

I n d o k o l á s

A Baranya Megyei Bíróság 7.B.150/2010/13. számú, 2010. november 2. napján kelt ítéletével a vádlottat bűnösnek mondta ki 4 rb. hivatali visszaélés bűntettében, ezért halmazati büntetésül 1 év börtönre ítélte, amelynek végrehajtását 2 évi próbaidőre felfüggesztette, és kötelezte a vádlottat az okozott bűnügyi költség megfizetésére.

A megyei bíróság ítélete ellen a vádlott és védője elsősorban felmentésért, másodsorban előzetes mentesítésért jelentett be fellebbezést.

A Pécsi Fellebbviteli Főügyészség átiratában az elsőfokú bíróság határozatának helybenhagyására tett indítványt.

A védelmi fellebbezések alapján eljárva a másodfokú bíróság a Be.348.§ (1) bekezdése értelmében az elsőfokú bíróság határozatát az azt megelőző bírósági eljárással együtt bírálta felül. A felülbírálat során az ítélőtábla megállapította, hogy a megyei bíróság az eljárást a perrendi szabályok betartása mellett folytatta le, a tényállást a szükséges mértékben felderítette, a bizonyítékokat beszerezte és értékelte, indokolási kötelezettségének is eleget tett.

Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállást - figyelemmel a Be.352.§ (1) bekezdés a) pontjára - az alábbiak szerint pontosítja:

Az ítélet első oldalának utolsó bekezdésében írtakat azzal pontosítja, hogy a vádlott házastársa áll a Baranya Megyei Önkormányzat alkalmazásában informatikai

munkakörben. A vádlott 2010. szeptembere óta - mivel munkakörének betöltésére egészségügyi okokból alkalmatlanná vált - nyugdíjas.

A fentiek szerint pontosított tényállás mentes a Be.351.§ (2) bekezdésében felsorolt megalapozatlansági hibáktól és hiányosságoktól, az a bizonyítékok okszerű mérlegelésén alapul.

Az elsőfokú bíróság a tényállást alapvetően a vádlott telefonhívásainak lehallgatása alapján készült jelentések tartalma alapján állapította meg. Az ítéleti tényállás 1./ pontjával kapcsolatosan szükséges kiemelni, hogy a pályázati kiírásnak nem volt része a N.....i Rendőrkapitányság felújítására szánt összeg nagysága. A vádlott azzal, hogy **tanú1**-n keresztül a **zrt1**.-t tájékoztatta a beruházásra szánt összeg nagyságrendjéről, annak pontos összegéről, a többi pályázóhoz képest előnyösebb helyzetbe hozta a **zrt1**.-t. Ezen túlmenően a vádlott kifejezetten tájékoztatta, ugyancsak **tanú1** keresztül a **zrt1**.-t (nyomozati iratok 65. oldal) az általuk benyújtott pályázati anyag hiányosságairól. Ez a tájékoztatás nyilvánvalóan helyzeti előnyt jelentett a **zrt1**. részére. A 2./-3./ tényállási pontok kapcsán **tanú2** (5. számú jegyzőkönyv 16. oldal), illetve **tanú3** (5. számú tárgyalási jegyzőkönyv 15. oldal) elismerték, hogy a vádlott felkérésére ők szerezték be az összes árajánlatot az elvégzendő munkákra.

A 4./ pontban írt és a **kft1**.-vel kapcsolatos vádirati és ítéleti tényállási pont kapcsán azt szükséges kiemelni, hogy a vádlott és a kft. egyik alkalmazottja, **tanú4** is úgy nyilatkozott, hogy a részben kitöltetlen szerződéstervezet csupán a megrendelőt és a teljesítés helyét nem tartalmazta. Ezzel ellentétes a vádlott és **tanú4**, valamint **tanú5** közötti telefonbeszélgetések anyaga, valamint **tanú5** bírósági kihallgatása is cáfolja a vádlott és **tanú4** ilyen tartalmú vallomását. **tanú5** a bíróság előtt (5. számú tárgyalási jegyzőkönyv 19. oldal) kifejezetten úgy nyilatkozott, hogy a szerződésből minden adat hiányzott. Mivel ezt a vallomást a vádlott lehallgatásáról készült telefonbeszélgetés adatai is megerősítették, ezért az elsőfokú bíróság a tényállás megállapítása során helyesen fogadta el az utóbbi bizonyítékokat.

A megyei bíróság tehát feltárta és megvizsgálta azokat a körülményeket, amelyek az ügy megítélése szempontjából lényegesek és amelyek a vádlott büntetőjogi felelőssége szempontjából jelentősek voltak. Megállapításai iratszerűek, azok helyes, ténybeli következtetésen, a bizonyítékok okszerű mérlegelésén alapulnak. Így az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás irányadó volt a másodfokú bíróság eljárásában is.

E tényállás alapján az elsőfokú bíróság okszerűen következtetett a vádlott bűnösségére és cselekményeit is a büntető anyagi jog szabályainak megfelelően minősítette.

A védelem érvelése szerint nem állapítható meg a vádlott bűnössége hivatali visszaélés bűntettében, mert magatartása nem tényállásszerű, a pályázatokkal kapcsolatos tevékenysége során hátrányt nem okozott, illetve előnyt sem szerzett.

Ezt a védelmi érvelést a másodfokú bíróság nem találta megalapozottnak és az alábbiakra utal:

A Közbeszerzésekről szóló 2003. évi CXXIX. törvény kezdő sorai pontosan meghatározzák a törvény célját. A „közpénzek ésszerű felhasználása átláthatóságának és széleskörű nyilvános ellenőrizhetőségének megteremtése, továbbá a közbeszerzések során a verseny tisztaságának biztosítása érdekében" alkotta meg az Országgyűlés a törvényt. A közbeszerzés lényege, hogy mindenki azonos feltételekkel induljon, egyenlő esélyeket kapjon a közbeszerzési pályázat során. A törvénynek ezt a sarkalatos pontját sértette meg a vádlott azzal, hogy az általa megfelelőnek tartott kivitelező számára többletinformációkat juttatott. A közbeszerzési eljárásban csupán előkészítő szereppel rendelkező vádlott a versenyhelyzetet lényegesen befolyásolta. A beruházásra szánt összeg pontos meghatározásával az egész pályázatot manipulálta, gyakorlatilag a vádlott választotta ki azt, hogy ki legyen a nyertes, ki végezze el a N.....i Rendőrkapitányság felújítását. A vádlott büntetőjogi felelősségének szempontjából nincs jelentősége annak, hogy a rendőrség jól járt-e ezzel a pályázattal, amiért a zrt1. végezte el a N.....i Rendőrkapitányság felújítását. Annak sincs jelentősége, hogy a zrt1. a beruházást ténylegesen nyereséggel zárta, vagy veszteséges üzletet kötött. A vádlottnak hivatali beosztásából fakadó kötelessége lett volna a pályázat előkészítése során valamennyi gazdasági társasággal szemben azonos feltételeket biztosítani, ő azonban a pályázatot elbíráló bizottság számára legfontosabb szempontot, a vállalkozási díj nagyságát ismertette a zrt1.-vel, ezzel a pályázat elbírálása során behozhatatlan előnyt biztosított a számára.

Jelen eljárásnak nem volt tárgya annak vizsgálata, hogy a pályázat kiírása megfelelően történt-e. Az, hogy a legfontosabb és szinte egyetlen feltétel a pályázat elnyerése esetén a vállalkozói díj nagysága, nem volt vizsgálat tárgya. Abban az esetben, hogy ha más szempontok, így a vállalkozó megbízhatósága, munkavégzésének minősége, határideje is szempont a benyújtott pályázatok elbírálása során, akkor ezt a pályázat kiírásakor, illetve annak elbírálásakor kell érvényesíteni. Arra nincs lehetőség, hogy egy döntési jogkörrel nem rendelkező személy különböző információk nyújtásával manipulálja a döntést és az általa megfelelőnek tartott kivitelezőt hozza olyan helyzetbe, amely egyenesen vezet a beruházás elnyeréséhez.

A 2./ és 3./ pontban írt cselekmények kapcsán a vádlott közvetlen hivatali vezetőjének szóbeli utasítását, valamint az ORFK gazdasági vezetésének írásos utasítását játszotta ki azzal, hogy az általa megfelelőnek tartott vállalkozóktól kért különböző tartalmú árajánlatokat. Nincs jelentősége annak, hogy a vádlott az általa kiválasztott vállalkozókat, vállalkozásokat megfelelőnek tartotta a szükséges munkák elvégzésére, mint ahogy annak sincs, hogy a vállalkozások, vállalkozók a piaci viszonyokhoz képest kedvező vagy kedvezőtlen áron végezték-e el a munkát. Ebben az esetben a vádlottnak munkahelyi utasítása volt arra, hogy minden egyes munka elvégzéséhez több árajánlatot kell kérnie, ez pedig nem történhetett úgy,

hogy az általa kiválasztott és később a munka elvégzésével megbízott vállalkozás szerezte be a különböző, a tényleges vállalkozási árnál magasabb ajánlatokat.

A 4./ vádpont esetében a megállapított tényállás alapján egyértelmű, hogy a vádlott egy ki nem töltött szerződés alapján választotta ki az általa megfelelőnek tartott vállalkozót. A megbízással kapcsolatos szerződéstervezetet a vállalkozó ki sem töltötte, a vádlott vállalkozott arra, hogy az általa megfelelőnek tartott adatokkal kiegészítse.

Nem értett egyet a másodfokú bíróság azzal a védelmi érveléssel, hogy a bűncselekmény azért nem tényállásszerű, mert a vádlott önmagának nem szerzett előnyt a bűncselekmények kapcsán. Az állandóan követett bírói gyakorlat szerint a hivatali visszaélés megállapításához a hátrányt a tettesen kívüli személynek kell elszenvednie, az előny élvezője a célzat szerint lehet maga a tettes, de lehet más személy is. Jelen esetben valóban nem állapítható meg az, hogy a vádlott a bűncselekmény elkövetése során előnyt szerzett, azonban nyilvánvaló, hogy a pályázatok elbírálása során a vesztes pályázók a zrt1. kivételével valamennyien hátrányt szenvedtek, míg a zrt1. jogtalan előnyben részesült. A 2./, 3./ és 4./ tényállási pontok kapcsán pedig az abban érintett gazdasági társaságok, így a kft1., a kft2., illetve a kft3 egyértelműen előnyben részesültek.

A büntetés kiszabását meghatározó tényezőket az elsőfokú bíróság helyesen tárta fel. Ezek értékelésénél ki kell emelni, hogy a vádlott esetében nem csupán egyszeri szabályszegésről van szó, hanem a vádbeli időszakban a közbeszerzésekre vonatkozó törvényt, kormányrendeletet, illetve egyéb pályázók esetében a különböző munkák megrendelése során a munkáltatói utasításokat rendszeresen megszegte.

Mindezekre tekintettel az elsőfokú bíróság által kiszabott büntetés mértéktartó, az elsőfokú bíróság nem alkalmazta a törvény szigorát oly mértékben, hogy az eltúlzottan súlyosnak lenne tekinthető. Erre figyelemmel a másodfokú bíróság a büntetés enyhítésére sem látott lehetőséget.

A vádlott esetében az előzetes mentesítés alkalmazására sincs lehetőség. A másodfokú bíróság álláspontja szerint általában nem alkalmazható az előzetes mentesítés olyan személyek esetében, akik hivatali helyzetük felhasználásával, munkaköri kötelezettségeik megsértésével követnek el bűncselekményeket. A vádlott esetében sem egyszeri tévedésről, hanem következetesen alkalmazott gyakorlatról, négy bűncselekmény elkövetéséről van szó, így esetében az érdemesség mint törvényi követelmény nincs meg.

Mindezekre figyelemmel a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét a Be.371.§ (1) bekezdése alapján helybenhagyta.

P é c s, 2011. április 5.

Dr.Makai Lajos s.k. a tanács elnöke, Dr.Tóth Sándor s.k. előadó bíró, Dr.Halász Etelka s.k. bíró

A Baranya Megyei Bíróság 7.B.150/2010/13. számú ítélete a Pécsi Ítélőtábla Bf.I.22/2011/8. számú végzése folytán 2011. április 5. napján jogerőre emelkedett és a szabadságvesztés kivételével végrehajthatóvá vált.

.Makai Lajos s.k.
a tanács elnöke